

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/28/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010846
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1517010846.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a členov senátu JUDr. Zuzany Molnárovej a JUDr. Danice Veselovskej v trestnej veci obžalovaného O. B. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zákona o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1T 111/2017 zo dňa 31.01.2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 05.06.2018 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku sa obžalovanému

O. B., L.. XX.XX.XXXX E. J., P.
J. J., Č. X

u k l a d á

Podľa § 201 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, písm. l/, § 38 ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona súd obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1T 111/2017 zo dňa 31.01.2018 bol obžalovaný O. B. uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zákona s použitím § 138 písm. b/, § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona na tom skutkovom základe, že v období najmenej od roku 2013 do septembra roku 2015 v byte v ubytovne V., na S. ulici 1, J., v ktorom obvinený býval v spoločnej domácnosti spolu s poškodenou mal. K. K., nar. 21.11.2001 a jej matkou, poškodenú opakovane s frekvenciou niekedy aj trikrát do týždňa, v izbe na posteli obchytával cez oblečenie na prsiach i v oblasti rozkroku, snažil sa ju vyzliekať, obchytával ju na prsiach pod podprsenkou, rukou jej zachádzal do nohavíc i pod nohavičky a snažil sa ju chytať za genitálie, a následne v období asi od októbra roku 2015 do októbra roku 2016, po presťahovaní sa do bytu na V. 5, v J., opakovane asi trikrát vošiel do kúpeľne v čase, keď si poškodená umývala vlasy, odzadu k nej pristúpil a chytil ju za prsia, pričom od tohto svojho konania upustil po tom, ako ho poškodená kopancami a slovami „nech vypadne“ z kúpeľne vyhodila.

Podľa § 201 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/, l/, n/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona bol obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov za súčasného uloženia probačného dohľadu.

Podľa 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zákona súd obžalovanému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie okresný prokurátor. Odvolanie smeruje proti výroku o treste a bolo podané v neprospech obžalovaného. Prokurátor sa nestotožnil s trestom, ktorý vymeral obžalovanému prvostupňový súd, nakoľko ho považuje za nezákonný. V prípade trestného činu podľa § 201 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona je stanovená trestná sadzba v rozpätí 7 až 12 rokov. Okresný súd pri rozhodovaní o treste priznal obžalovanému tri poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j/, písm. l/, písm. n/ Tr. zákona. Prokurátor vyjadruje súhlas iba s priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa písm. j/ a písm. l/, nakoľko obvinený pred spáchaním skutku viedol riadny život, o čom svedčí jeho odpis z registra trestov i výpis z ústrednej evidencie priestupkov. Obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní k spáchaniu skutku v plnom rozsahu priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval, čo nasvedčuje správnosti priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona. Samotné priznanie a oľutovanie spáchania trestného činu však nemožno bez ďalšieho považovať kumulatívne aj za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zákona, keďže obžalovaný inak neprispel k bližšiemu objasneniu jednotlivých okolností skutku. Prokurátor pripomína, že obžalovaný sa v rámci prípravného konania k spáchaniu skutku priznal iba s výhradami, nie v plnom rozsahu.

Odhliadnuc od nesprávne použitého ustanovenia § 36 písm. n/ Tr. zákona, je správne konštatovaná prevaha poľahčujúcich okolností podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona, čím došlo k úprave trestnej sadzby od 7 rokov do 10 rokov a 4 mesiacov.

Ako vyplýva z prvostupňového rozsudku, okresný súd pri určovaní výmery a druhu trestu vychádzal aj z ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona. Mimoriadne okolnosti odôvodňujúce zníženie trestu vzhľadom na priznanie a oľutovanie konania, v záveroch znaleckých posudkov z odboru psychológie, z ktorých možno vyvodit' absenciu akejkoľvek sexuálnej deviácie s predpokladom minimalizácie recidívy konania obžalovaného a vysoko pozitívnej resocializácie. Ďalej bolo zo záverov znaleckých posudkov brané do úvahy to, že u poškodenej nevznikli tak závažné následky, ktoré by ju výrazne obmedzili v spôsobe jej fungovania. V prospech obžalovaného bolo vyhodnotené aj to, že obžalovaný naďalej žije s matkou poškodenej, riadne pracuje a spoločne financuje chod domácnosti.

Všetky uvedené okolnosti zohľadnené v súlade s ustanovením § 39 ods. 1 Tr. zákona ako mimoriadne okolnosti však podľa prokurátora túto charakteristiku nespĺňajú, ide naopak o faktory ovplyvňujúce výmeru trestu v medziach zákonom ustanovených hraníc trestnej sadzby za tento trestný čin. To, že obžalovaný pracuje a doposiaľ nebol odsúdený, či postihnutý v priestupkovom konaní predstavuje poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zákona. K spôsobu spáchania trestného činu a jeho následkom je potrebné uviesť, že konanie síce nedosiahlo závažnejšiu formu sexuálneho zneužívania v podobe súložie, či iných forme sexuálneho styku, rozhodne ho však nemožno bagatelizovať a to najmä s poukazom na dĺžku protiprávneho konania. Za mimoriadnu okolnosť tak isto nie je možné označiť skutočnosť, že obžalovaný platí nájom a úver a doposiaľ žije s matkou poškodenej v spoločnej domácnosti.

V súvislosti s použitím ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona prokurátor uvádza, že v zmysle zjednocujúceho stanoviska trestného kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj 55/2016 je použitie citovaných ustanovení možnosťou, nie povinnosťou súdu v prípade jeho vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 Tr. poriadku. Rovnako je možnosťou, nie povinnosťou prokurátora uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok na takéto postupy. Preto je vysvetlenie postupu okresným súdom tým, že prokurátor bezdôvodne konanie o dohode o vine a treste odmietol, neakceptovateľné. Nemožno opomenúť, že v čase zisťovania či procesné strany mienia dohodu o vine a treste, absentovalo úplné priznanie obžalovaného zo spáchania žalovaného trestného činu. Prokurátor

najmä poukazuje na to, že v prípade použitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d/ Tr. zákona per analogiam, je súd viazaný ustanovením § 39 ods. 4 Tr. zákona obžalovanému môže uložiť trest znížený maximálne o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby čo v danom prípade predstavuje trest minimálne vo výmere 4 roky a 8 mesiacov.

Záverom prokurátor odkazuje na zákonné podmienky upravené v § 34 ods. 2 Tr. zákona, teda povinnosť uložiť páchatelovi len taký druh trestu a v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone. Rovnako dáva do pozornosti ustanovenia § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 Tr. zákona, z ktorých vyplýva, že podmienčne odložiť možno iba výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúci tri roky.

Na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol krajskému súdu, aby sám vo veci rozhodol v súlade s § 322 ods. 3 Tr. poriadku a uložil obžalovanému podľa § 201 ods. 2, § 36 písm. j/, l/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere najmenej päť rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí zotrvala zástupkyňa krajskej prokuratúry na dôvodoch podaného odvolania, ako aj na návrhu na konečné rozhodnutie. Odvolanie navrhla vyhovieť, odkazujúc na dôvody, ktoré sú v ňom uvedené. Navrhla uložiť obžalovanému nepodmienečný trest, pričom nevzniesla žiadne výhrady proti použitiu mimoriadneho zmierňujúceho ustanovenia.

Obžalovaný sa pred odvolacím súdom znovu priznal tak, ako to urobil aj v predchádzajúcom konaní. Svoje konanie bude do konca života ľutovať, výrazne to znehodnotilo jeho ďalší život a celkovo poškodilo obraz u jeho rodiny a u neho samého. Bude sa za toto konanie nenávidieť. Chcel by zvrátiť následky toho čo spravil, uvedomuje si však, že to sa nepodarí. Týmto svojim konaním vystavil svoju rodinu tomu, že manželka nebude schopná zabezpečiť po ekonomickej stránke svoju rodinu, splácať úver a živiť deti. Rozdiel medzi tým, čo povedal na súde prvého stupňa je ten, že T. po celú dobu od kedy toto vyšlo najavo, žije spolu s nimi. Keď klamal na okresnom súde bolo to preto, lebo chcel uchrániť nevlastnú dcéru, aby nebolo rozhodované o tom, že sa odíme vlastnej matke, ktorá sa nedokázala o ňu postarať a uchrániť pred následkami jeho konania. Na začiatku sa rozhodol odísť od svojej rodiny, bolo to dva mesiace. Bol na tom psychicky zle, ale aj tak sa snažil rodinu zabezpečovať a podporovať. Vrátil sa späť k rodine na naliehanie manželky a švagrinej.

Celkovo vníma v správaní nevlastnej dcéry negatívne reakcie, ktoré jej samozrejme nezazlieva, prejavili sa v určitom období na negatívnom vzťahu ku svojej matke, ignorovaní súrodenca, ktorý je vlastným synom obžalovaného. V prípade, že by musel nastúpiť výkon trestu, sa tieto vzťahy môžu najmä medzi matkou a dcérou výraznejšie vyhrcovať. Aj keď bolo obdobie, že si nerozumeli, postupom času sa to zlepšilo a nachádzajú spoločnú reč. Ku všetkému treba zohľadniť, že poškodená postupne dospieva, bude mať 17 rokov a viac menej má už svoj život. Chodí riadne do školy, je študentkou strednej odbornej školy na D. v J..

Obžalovaný záverom uviedol, že sa pre svoju rodinu, ktorú miluje snažil vždy urobiť všetko, čo sa dalo. Vidí to tak, že z prípadného výkonu trestu nemá obavy alebo strach, len ho bolí to, že keď ukončí výkon trestu, či sa bude mať kam vrátiť.

Krajský súd v Bratislave, na podklade riadne a včas podaného odvolania prokurátora, v intenciách § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal napadnutý rozsudok.

Vzhľadom na obsah uvedeného ustanovenia odvolací súd na základe revízneho princípu, ktorého rozsah je determinovaný práve týmto ustanovením, preskúmal nielen výrok o treste, ale preskúmal aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo tomuto napadnutému výroku a tiež prihliadol aj na chyby, ktoré síce odvolaním vytykané neboli, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali podanie mimoriadneho opravného prostriedku t.j. dovolania (§ 371 ods. 1 Tr. poriadku), pričom zistil, že odvolanie prokurátora je opodstatnené. Postupom okresného súdu došlo pri ukladaní trestu k porušeniu Trestného zákona, v dôsledku čoho je uložený trest nezákonný.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. poriadku orgány činné v trestnom konaní potupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy

obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

V prejednávanej trestnej veci na hlavnom pojednávaní konanom dňa 31.01.2018 obžalovaný postupom podľa § 257 ods. 1 Tr. poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku a zároveň na všetky otázky položené podľa § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, h/ Tr. poriadku odpovedal „áno“ a následne správne súd prvého stupňa uznesením rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného prijíma a v súlade s ustanovením § 257 ods. 7 Tr. poriadku rozhodol, že ku skutkovým okolnostiam nebude vykonané dokazovanie.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, keď obžalovaného O. B. uznal vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zákona s použitím § 138 písm. b/, § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zákona na skutkovom základe tak, ako je uvedený v obžalobe.

Je potrebné uviesť, že odvolací súd sa skutkovými zisteniami nezaoberal, pretože rozhodnutie o prijatí vyhlásenia obžalovaného, že je vinný, nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť a preto ho nemožno meniť ani v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

S poukazom na vyhlásenie obžalovaného o priznaní viny na hlavnom pojednávaní, zákonne a vecne správne okresný súd rozhodol o vykonaní dôkazov súvisiacich iba s výrokom o treste.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 2 Tr. zákona páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 1 Tr. zákona na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, príťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Podľa § 38 ods. 2 Tr. zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Pokiaľ ide o výroky napadnutého rozsudku v súvislosti s uloženým trestom, je potrebné konštatovať, že formálny postup okresného súdu bol dodržaný. Okresný súd v súlade s ustanovením § 38 ods. 2 Tr. zákona zisťoval existenciu poľahčujúcich a príťažujúcich okolností u obžalovaného. V súvislosti s týmto postupom považuje krajský súd za potrebné uviesť, že u obžalovaného boli správne konštatované len poľahčujúce okolnosti, avšak nie je možné stotožniť sa so všetkými priznanými poľahčujúcimi okolnosťami tak, ako ich uviedol súd prvého stupňa. Krajský súd sa stotožňuje s priznanými poľahčujúcimi okolnosťami v zmysle § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zákona, nakoľko obžalovaný nebol v období pred spáchaním skutku nikdy súdne trestaný, ani postihnutý za priestupok, čo znamená, že viedol bezúhonný život, čím je z materiálneho hľadiska naplnená poľahčujúca okolnosť - vedenie riadneho života. Rovnako možno zdieľať názor okresného súdu v súvislosti s priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona. Z obsahu spisového materiálu totiž vyplýva, že obžalovaný od vznesenia obvinenia zaujíma ku svojmu konaniu kritický postoj, svoj skutok ľutuje a vinu priznáva.

Napriek čiastočným výhradám ohľadom spôsobu spáchania skutku, ktoré obžalovaný predniesol v rámci výsluchu v prípravnom konaní, nemožno konštatovať, že by sa v úvodnej fáze tohto konania ku skutku nepriznával. V celom rozsahu skutok oľutoval aj v konaní pred súdom, od začiatku tvrdí vo svojich vyjadreniach, že sa za svoje správanie hanbí a bude ho ľutovať celý svoj život. U obžalovaného bol preto správne konštatovaný prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností v súlade s ustanovením § 38 ods. 3 Tr. zákona.

V zhode s odvolacími námietkami prokuratúry krajský súd vyjadruje nesúhlas s priznaním poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. n/ Tr. zákona súdom prvého stupňa. Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku nie je možné zistiť akými úvahami sa okresný súd riadil, keď priznal obžalovanému aj poľahčujúcu okolnosť, ktorou je napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Jednoznačne možno pri posudzovaní podmienok pre splnenie tejto poľahčujúcej okolnosti dať za pravdu odvolaniu prokuratúry, že pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti neboli dané dôvody, nakoľko obžalovaný žiadnym zásadným spôsobom neprispel k objasneniu svojej trestnej činnosti a jeho priznanie samo o sebe nemôže byť dôvodom pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti, nakoľko skutočnosť, že sa svojmu protiprávnemu konaniu priznal a úprimne ho oľutoval už bola zohľadnená pri priznaní poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l/ Tr. zákona. Dôvodom je nemožnosť zohľadňovania rovnakej okolnosti duplicitne (viacnásobne), vyplývajúca z ustanovenia § 38 ods. 1 Tr. zákona (toto ustanovenie je v aplikačnej praxi tradične interpretované extenzívne, teda duplicita sa nepripúšťa medzi jednotlivými kategóriami v ňom uvedených okolností, ale ani interne v rámci týchto kategórií). Priznanie sa je teda (za ďalej uvedených okolností) poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona. Aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatela aj poľahčujúcu okolnosť podľa písmena n/ naposledy označeného ustanovenia, musí k samotnému priznaniu sa pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, poprípade aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, preverka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, nakoľko už tie musia objasniť čin do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste. Súd potom prejednáva vec ako spor medzi obžalobou a obhajobou, podľa zásad kontradiktórneho procesu

Ako ďalej vyplýva z výroku o treste, ktorý prijal súd prvého stupňa, pri ukladaní trestu obžalovanému O. B., postupoval aj podľa ustanovení § 39 ods. 1, ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona per analogiam.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 2 Tr. zákona súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatela

d) v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

Podľa § 39 ods. 4 Tr. zákona v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Hodnotiac postup okresného súdu v súvislosti s použitím mimoriadnych zmierňujúcich ustanovení § 39 ods. 1 až ods. 4 Tr. zákona, je na mieste konštatovať jeho pochybenie tak v otázke formálnej, ako aj v otázke materiálneho posúdenia zistených okolností ako mimoriadnych okolností v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zákona. Tu je súčasne potrebné znovu zdôrazniť opodstatnenosť použitých odvolacích námietok zo strany prokuratúry.

Súd prvého stupňa vidí mimoriadne okolnosti jednak v osobe obžalovaného, ako aj v okolnostiach prípadu. Zdôrazňuje predovšetkým doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného, jeho priznanie a oľutovanie trestnej činnosti, napomáhanie pri jej objasnení a veľmi pozitívne hodnotí jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti. K následkom svojho konania sa postavil kriticky, zaujal chlapský a čestný postoj, bez snahy znevažovať vyjadrenia poškodenej. Za významné považuje okresný súd aj zistenia znalcov z odboru

psychológie a z odvetvia psychiatrie a to najmä fakt, že u obžalovaného nebola zistená žiadna sexuálna deviácia a je možné predpokladať minimalizáciu jeho recidívy. Za priaznivé zistenie v okolnostiach prípadu vidí okresný súd aj záver psychológa, podľa ktorého správanie obžalovaného nezanechalo na poškodenú tak závažné následky, ktoré by ju výraznejšie obmedzili v jej ďalšom živote a spôsobe fungovania. V prospech obžalovaného vyznieva aj skutočnosť, že žalovaná trestná činnosť bola páchaná tzv. miernejšou formou bez kontaktu pohlavných orgánov. Z osobných pomerov označuje prvostupňový rozsudok za významný fakt to, že obžalovaný naďalej žije s matkou poškodenú a s ich spoločným synom, riadne pracuje, stará sa o rodinu a zabezpečuje ju po ekonomickej stránke.

Vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu je potrebné uviesť, že súhrn poľahčujúcich okolností, ako aj ďalšie zistenia súdu, ktoré súvisia s osobou obžalovaného a okolnosťami prípadu, sa svojou kvalitou a významom blížia okolnostiam, ktoré by bolo možné označiť za natoľko významné, dosahujúce charakter mimoriadnych okolností v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zákona. Pri hodnotení týchto okolností však bolo neprimerane v prospech obžalovaného vyhodnotenú napríklad to, že ide o osobu doposiaľ bezúhonnú, že riadne pracuje, stará sa o svoju rodinu, platí úver. Tieto okolnosti aj keď všetky vytvárajú výlučne pozitívny obraz o spôsobe života obžalovaného, vo svojej podstate neznamenajú nič výnimočné, práve naopak. To, že určitá osoba nikdy doposiaľ nespáchala trestný čin, ani priestupok a z hľadiska spoločenského jej rodinný a osobný život spĺňa všetky atribúty, má byť skôr bežným javom a nie výnimočnou okolnosťou.

Pri hodnotení osoby obžalovaného a okolností prípadu boli naopak súdom prvého stupňa nedostatočne zohľadnené negatívne zistenia, ktoré súvisia predovšetkým s okolnosťami prípadu a so spôsobom spáchania činu. Tak, ako na to poukazuje prokurátor v dôvodoch odvolania, pozitívne je hodnotené, že nedošlo medzi obžalovaným a poškodenou k pohlavnému styku a iným podobným formám sexuálneho správania, avšak za dôležité je potrebné považovať aj to, že obžalovaný pokračoval vo svojom protiprávnom konaní po dlhší čas v priebehu približne troch rokov a jeho protiprávne konanie smerovalo voči poškodenú v jej útlom detskom veku, nakoľko v začiatkoch skutku mala maloletá iba jedenásť rokov. Dôležitým zistením je aj fakt, že poškodená bola vo vzťahu k obžalovanému blízkou osobou, ako manžel matky maloletej bol pre ňu autoritou a osobou, ktorá ju mala vychovávať a ktorej sa poškodená musela podriaďovať.

Po dôslednom vyhodnotení všetkých okolností významných pre úvahy o treste, zohľadňujúc dôvody prvostupňového rozhodnutia, ako aj odvolacie námietky prokurátora, dospel krajský súd k záveru, že neboli v tomto prípade splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody v súlade s ustanovením § 39 ods. 1 Tr. zákona a nemohlo teda dôjsť k zníženiu pôvodnej dolnej hranice trestnej sadzby zo sedem rokov postupom upraveným v § 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zákona. V nadväznosti na tento záver preto krajský súd ďalej konštatuje, že okresný súd v rozpore s ustanovením § 34 ods. 2 Tr. zákona znížil trest až na výmeru tri roky a tento trest je v zhode s tvrdením odvolateľa trestom nezákonným.

Vychádzajúc z výroku o treste v prvostupňovom rozsudku je zrejmé, že súd použil súčasne ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 2 písm. d/ a ods. 4 Tr. zákona, avšak v rozpore s pravidlom pre stanovenie nevyhnutnej minimálnej výmery zníženého trestu (§ 39 ods. 4 Tr. zákona), uložil trest iba vo výmere tri roky.

Vzhľadom k tomu, že nebolo správne zistené splnenie podmienok uvedených v § 39 ods. 1 Tr. zákona, nebolo možné znižovať dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby v súlade s pravidlom predpokladaným v ustanovení § 39 ods. 3 písm. d/ Tr. zákona.

V posudzovanom prípade však boli zistené podmienky pre postup, ktorý vo výroku svojho rozhodnutia a čiastočne aj v jeho odôvodnení naznačuje prvostupňový súd, odvolávajúci sa pritom na stanovisko Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj/5/2016 zo dňa 27.06.2017. Ide o využitie postupu, ktorý sa uplatňuje v súlade s § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona v prípade, ak dôjde uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. poriadku a prijatiu takého vyhlásenia súdom, keďže páchatel neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Ide teda o obdobnú situáciu ako je tomu v prípade, keď možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu.

Dôvodom použitia analógie je podmienenosť mimoriadneho zníženia trestu oboma procesnými úpravami na rovnakom princípe, ktorý umožňuje obžalovanému vzdať sa dokazovania na hlavnom pojednávaní. Kým v prípade dohody o vine a treste môže takto obvinený získať mimoriadne znížený trest už na základe samotnej dohody, ktorú v opačnom prípade nemusí uzavrieť a v prípade neschválenia dohody súdom sa obvinený vracia do štandardného režimu dokazovania viny v súdnom konaní, v prípade vyhlásenia o vine a jeho prijatia súdom nastanú účinky v zmysle § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku. To znamená neodvolateľnosť vyhlásenia, nevykonanie dokazovania v rozsahu uznanej viny a obmedzenie opravného prostriedku v tomto rozsahu na dovolanie pre závažné porušenie práva na obhajobu, čo bude prichádzať do úvahy len výnimočne a navyše, keďže tu ide o príslušnú časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, dovolanie môže podať len minister spravodlivosti (pozri R 12/2017). Je potom namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine, prípadne rovnako právne rovnocenného vyhlásenia o nepopretí spáchania činu, mal možnosť (nie povinnosť) pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok, ako pri schválení dohody o vine a treste. Dokonca, keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého pre obžalovaného priaznivého rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je ešte dôvodnejšia. Ide o procesnú logiku vzdania sa práva na kompletné súdne konanie, v rámci ktorej je vhodné a vecne správne umožniť mimoriadne zmiernenie trestu.

V danom prípade tak odvolací súd po zistení splnenia zákonných podmienok aplikoval uvedené zjednocovacie stanovisko na posudzovaný prípad obžalovaného O. B..

Pri úvahách o výmere trestu, ktorý má byť obžalovanému uložený, došlo použitím § 38 ods. 3 Tr. zákona pri konštatovaní prevahy poľahčujúcich okolností k zníženiu hornej hranice trestnej sadzby uvedenej v § 201 ods. 2 Tr. zákona o jednu tretinu z rozdielu pôvodnej hornej a dolnej hranice. Znamená to, že pôvodná horná hranica dvanásť rokov bola znížená o dvadsať mesiacov (tretina z rozdielu hornej a dolnej hranice, ktorý je päť rokov), čiže na desať rokov a štyri mesiace. Za súčasného použitia mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zákona, ktoré určuje možnosť znížiť dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu, teda v danom prípade z pôvodnej výmery sedem rokov, došlo k zníženiu dolnej minimálnej hranice trestu na štyri roky a osem mesiacov. Znamená to, že obžalovanému O. B. bolo možné uložiť trest v rozpätí od štyroch rokov a ôsmich mesiacov do desiatich rokov a štyroch mesiacov.

Rešpektujúc pravidlá pre ukladanie trestu vymedzené predovšetkým v ustanovení § 34 ods. 4 Tr. zákona, dospel odvolací súd pri komplexnom zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutočností zistených vo vzťahu k obžalovanému, ako aj okolností prípadu k záveru, že u obžalovaného postačuje uloženie trestu na dolnej hranici trestnej sadzby. Súhrn vyššie opísaných zistení, ktoré je nevyhnutné pri úvahách o treste brať do úvahy, viedol odvolací súd k rozhodnutiu vyhovieť odvolaniu prokurátora a pristúpiť k sprísneniu uloženého trestu formou zmeny jeho výmery ako aj spôsobu jeho výkonu, tak aby išlo o trest zákonný a primeraný. Krajský súd pri svojich úvahách samozrejme zohľadňoval, že už pri treste uloženom na samej dolnej hranici trestnej sadzby ide o citeľný a vážny zásah do života predtým bezúhonného človeka, na strane druhej však nemal na podklade vykonaného dokazovania k dispozícii dostatok presvedčivých argumentov, ktorými by dokázal odôvodniť splnenie mimoriadnych okolností v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zákona.

Vzhľadom na už uvedenú minimálnu dolnú hranicu, ktorá bola znížená postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zákona, ktorá presahuje hranicu troch rokov, nebolo možné viesť úvahy o podmienenom odklade výkonu uloženého trestu.

Zaradenie obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia v zmysle § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona je odôvodnené tým, že obžalovaný nebol doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody.

S poukazom na predchádzajúce úvahy, krajský súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, nakoľko trest

uložený prvostupňovým rozsudok vyhodnotil ako nezákonný a neprimeraný a v súlade s § 322 ods. 3 Tr. poriadku sám v tejto časti vo veci rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.